

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

**ANALIZA FINANCIRANJA IZBRANEGA CENTRA ZA
SOCIALNO DELO**

Zorica Gatarić

Ljubljana, december 2019

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

ANALIZA FINANCIRANJA IZBRANEGA CENTRA ZA SOCIALNO DELO

Kandidatka: Zorica Gatarić
Vpisna številka: 04044061
Študijski program: Visokošolski strokovni študijski program Uprava prva stopnja
Mentorica: višji pred. mag. Veronika Petkovšek

Ljubljana, december 2019

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Zorica Gatarić, študentka Visokošolskega strokovnega študijskega programa Uprava prva stopnja, z vpisno številko 04044061, sem avtorica diplomskega dela z naslovom: Analiza financiranja izbranega centra za socialno delo

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela;
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem poskrbela, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem pridobila vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo in sem to tudi jasno zapisala v predloženem delu;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorski in sorodnih pravicah, Ur. list RS, št. 21/95), kršitev pa se sankcionira tudi z ukrepi po pravilih Univerze v Ljubljani in Fakulteto za upravo;
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo;
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela ter soglašam z objavo dela v zbirki Dela FU.

Diplomsko delo je lektorirala: Božislava Čož, prof. slovenskega jezika in književnosti in literarna komparativistka

Ljubljana,

Podpis avtorice:

POVZETEK

Število socialno ogroženih družin, brezposelnih, mater samohranilk in drugih se je po gospodarski krizi v Sloveniji povečalo, pri čemer so se centri za socialno delo (CSD) večinoma posvečali nudenju denarne socialne pomoči, v nekaterih primerih pa se srečujejo tudi z drugačnimi potrebami, ki prihajajo iz zunanjega okolja. Vsa ta sredstva financiranja, ki se nato dodelijo socialno ogroženim osebam, pridejo od države iz javnih sredstev. Sredstva za financiranje socialnovarstvene dejavnosti se zagotavljajo tudi s plačili storitev, prispevki dobrodelnih organizacij in organizacij za samopomoč ter invalidskih organizacij, s prispevki donatorjev in iz drugih virov.

Namen diplomskega dela je predstaviti delovanje in financiranje javnih zavodov, s poudarkom na predstavitvi CSD; podrobnejša predstavitev virov financiranja CSD Ljubljana Šiška ter obseg sredstev za denarno socialno pomoč. Poleg tega, je namen dela tudi predstavitev rezultatov, ugotovitev in predlogov za izboljšanje delovanja zaposlenim na proučevanem CSD.

Cilji diplomskega dela so ugotoviti, kateri so ključni viri financiranja CSD, analizirati vire financiranja na konkretnem primeru CSD Ljubljana Šiška, ugotoviti, kolikšen obseg sredstev namenjajo denarni socialni pomoči in na podlagi rezultatov podati smernice, kako ta sredstva na konkretnem primeru povečati.

Teoretični del diplomske naloge je izdelan z deskriptivno metodo na podlagi sekundarnih virov. V empiričnem delu je študija primera izdelana z zbiranjem podatkov in primerjalno analizo.

Na podlagi pregleda literature in analize zbranih podatkov v študiji primera, je ugotovljeno, da so centri za socialno delo pomembni pri pomoči socialno ogroženim in da je njihovem delovanju namenjen velik delež financiranja.

Ključne besede: center za socialno delo, denarna socialna pomoč, viri financiranja, sredstva, donacije.

ABSTRACT

ANALYSIS OF THE FINANCING OF THE SELECTED CENTER FOR SOCIAL WORK

After the economic crisis in Slovenia, the number of socially deprived families, unemployed, single mothers, etc. has increased and therefore, the Centers for Social Work (CSW) mostly focused on offering social financial assistance, and in some cases they also encountered other needs that come from the external environment. All these funds, which are then allocated to socially deprived persons, come from the state, public funds. Funds for the financing of social welfare activities are also provided by the payment of services, with contributions from charity organizations and self-help organizations and disability organizations, donor contributions and other sources.

The purpose of the bachelor thesis is to present the operation and financing of public institutions, with an emphasis on the presentation of the CSW. In addition, the purpose of the thesis is to present in more detail the funding sources of CSW Ljubljana Šiška and the amount of funds for financial social assistance, as well as present the results, findings and suggestions for improvement to the employees of the selected CSW.

The goals of the bachelor thesis are to find out what are the key sources of CSW's funding, to analyze the sources of financing on the concrete case CSW Ljubljana Šiška, to find out what amount of funds they are devoting to social financial assistance and to provide guidelines on how to increase these funds on a concrete case.

In the theoretical part of the thesis a descriptive method is used, based on secondary sources. In the empirical part, the case study was produced by collecting data and making a comparative analysis.

On the basis of the literature review and collected data analysis in the case study, it is found that the Centre for Social Work has a major role at the aid of socially deprived persons and that a significant share of funding is intended for its operation.

Keywords: Centre for Social Work, monetary social assistance, funding sources, assets, donations.

KAZALO

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA.....	III
POVZETEK	V
ABSTRACT	VI
KAZALO	VII
KAZALO PONAZORITEV	IX
KAZALO GRAFIKONOV	IX
KAZALO TABEL.....	IX
KAZALO SLIK.....	IX
SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN OKRAJŠAV	X
1 UVOD.....	1
2 JAVNE SLUŽBE	3
2.1 VRSTE JAVNIH SLUŽB.....	3
2.2 GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE	3
2.3 NEGOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE	4
3 JAVNI ZAVODI.....	5
3.1 UPRAVLJANJE ZAVODA.....	5
3.2 ZAKONSKA PODLAGA JAVNIH ZAVODOV.....	6
3.3 FINANCIRANJE JAVNEGA ZAVODA.....	7
4 SOCIALNA VARNOST.....	8
5 CENTRI ZA SOCIALNO DELO V SLOVENIJI.....	11
5.1 USTANOVITEV CENTROV ZA SOCIALNO DELO V SLOVENIJI	11
5.2 CENTRI ZA SOCIALNO DELO V SLOVENIJI DANES.....	12
6 PREDSTAVITEV CENTRA ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA ŠIŠKA.....	14
6.1 DEJAVNOST CENTRA	14
6.2 ORGANIZACIJA CENTRA	16
6.3 SPLOŠNI AKTI CENTRA.....	17
7 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV CSD LJUBLJANA ŠIŠKA V OBDOBJU 2014–2017.....	18
7.1 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2014	18
7.1.1 ANALIZA PRIHODKOV.....	18
7.1.2 ANALIZA ODHODKOV.....	19
7.2 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2015	20
7.2.1 ANALIZA PRIHODKOV.....	20
7.2.2 ANALIZA ODHODKOV.....	21
7.3 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2016	21
7.3.1 ANALIZA PRIHODKOV.....	22
7.3.2 ANALIZA ODHODKOV.....	22
7.4 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2017	23

7.4.1	ANALIZA PRIHODKOV	23
7.4.2	ANALIZA ODHODKOV	24
7.5	PRIMERJAVA PRIHODKOV CDS LJUBLJANA ŠIŠKA V OBDOBJU 2014–2017	25
7.6	PRIMERJAVA ODHODKOV CSD LJUBLJANA ŠIŠKA V OBDOBJU 2014–2017	27
7.7	PRIMERJAVA IZIDA POSLOVANJA CSD LJUBLJANA ŠIŠKA V OBDOBJU 2014–2017	29
8	ZAKLJUČEK.....	30
	LITERATURA IN VIRI	31

KAZALO PONAŽORITEV

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Prihodki izvajanja javne službe po financerjih v obdobju 2014-2017	27
Grafikon 2: Odhodki v obdobju 2014-2017	28

KAZALO TABEL

Tabela 1: Izdatki programov zaščite in zdravstvenega varstva v letu 2015	8
Tabela 2: Prihodki za leto 2014	18
Tabela 3: Odhodki za leto 2014	19
Tabela 4: Prihodki za leto 2015	20
Tabela 5: Odhodki za leto 2015	21
Tabela 6: Prihodki za leto 2016	22
Tabela 7: Odhodki za leto 2016	23
Tabela 8: Prihodki za leto 2017	24
Tabela 9: Odhodki za leto 2017	24
Tabela 10: Prihodki za izvajanje javne službe po financerjih v obdobju 2014–2017	25
Tabela 11: Deleži prihodkov za izvajanje javne službe po financerjih v obdobju 2014–2017	26
Tabela 12: Odhodki v obdobju 2014–2017	27
Tabela 13: Deleži odhodkov v obdobju 2014–2017 (v % celotnih odhodkov)	28
Tabela 14: Izid poslovanja v obdobju 2014–2017	29

KAZALO SLIK

Slika 1: Izdatki za socialne prejemke po področjih socialne zaščite, 2015	9
---	---

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN OKRAJŠAV

AJPES	Agencija republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
CSD	Center za socialno delo
DKD	Društvo za kadrovske dejavnosti
ESS	Evropski socialni sklad
EUR	Evro
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MOL	Mestna občina Ljubljana
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
ZRSZ	Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
ZSV	Zakon o socialnem varstvu
ZZ	Zakon o zavodih

1 UVOD

Socialna varnost je v Republiki Sloveniji zagotovljena v sodelovanju z različnimi socialnimi politikami in ukrepi, ki jih izvajajo država in državne institucije. »Socialna varnost je širše zasnovan model državnih ukrepov na različnih področjih za zagotovitev socialne varnosti in vključuje zdravstvene, delovnopravne, stanovanjske, izobraževalne in ostale vidike ter je nadrejen pojem socialnemu varstvu, ki je definiran z vrstami storitev in denarnih dajatev skupinam in posameznikom, ki nimajo zadostnih sredstev za preživljanje.« (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2018)

Centri za socialno delo (v nadaljevanju CSD) so ustanove v sklopu Direktorata za socialne zadeve RS. Delujejo na področjih, povezanih s socialno varnostjo državljanov. »Področje socialnega varstva je eden od sklopov socialne varnosti in temelji na socialni pravičnosti, solidarnosti ter na načelih enake dostopnosti in proste izbire oblik. Temeljno izhodišče ukrepov na področju socialnega varstva je zagotovljene dostojanstva in enakih možnosti ter preprečevanju socialne izključenosti.« (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2018).

Diplomsko delo je sestavljeno iz dveh delov, in sicer teoretičnega in empiričnega. V teoretičnem delu je predstavljen pregled literature s področja javnih zavodov in njihovega financiranja, kamor spada tudi CSD. Predstavljeni so zakonodaja na tem področju ter način in pomen delovanja CSD. V empiričnem delu je predstavljen Center za socialno delo Ljubljana Šiška, problematika pa je usmerjena v prihodke in odhodke tega javnega zavoda. Podrobneje je analizirano, kaj vse predstavljajo viri prihodkov in kakšne vrste stroškov se pojavljajo. Prihodki in odhodki so analizirani v obdobju 2014–2017, pri čemer je primerjava med leti pokazala tudi trend gibanja prihodkov in odhodkov.

Namen diplomskega dela je predstaviti delovanje in financiranje javnih zavodov, s poudarkom na predstavitvi CSD. Poleg tega je namen diplomskega dela tudi podrobneje analizirati prihodke in odhodke CSD Ljubljana Šiška ter predstaviti rezultate, ugotovitve in predloge za izboljšanje zaposlenim na izbranem CSD.

Cilji diplomskega dela so ugotoviti, kaj so ključni viri prihodkov ter kakšne vrste stroškov se pojavljajo na konkretnem primeru CSD Ljubljana Šiška, ugotoviti, kakšen obseg sredstev namenjajo posamezni stroškovni postavki, ter na podlagi rezultatov podati smernice za izboljšanje poslovanja.

V diplomskem delu preverjam dve hipotezi:

H1: Edini vir financiranja Centra za socialno delo Ljubljana Šiška predstavljajo proračunska sredstva države.

H2: Največji delež sredstev CSD Ljubljana Šiška se nameni za stroške dela.

Za izdelavo diplomske naloge sta uporabljeni:

- deskriptivna metoda, pri čemer so osnova sekundarni viri (domača in tuja strokovna literatura in viri), s pomočjo katerih bo predstavljena problematika teoretičnega dela diplomske naloge;
- študija primera, s katero bo predstavljen empirični del na podlagi primerjalne analize že obstoječih podatkov CSD Ljubljana Šiška.

2 JAVNE SLUŽBE

Pojem javna služba se je oblikoval ob koncu 19. stoletja v praksi Državnega sveta, kjer je bila javna služba definirana kot tisto delovanje uprave, ki poteka po načelih javnega prava. Vsebinska nadgradnja pojma javne službe se je nadaljevala s strani francoskih teoretikov. Oče javnih služb Duguit je izpostavil, da »je celotna država le skupek javnih služb«. Pri opredelitvi pojma javne službe je ključen pojem splošnega interesa oziroma pojem javne koristi, saj je javna služba definirana kot upravno delovanje, ki zagotavlja zadovoljevanje potreb splošnega pomena (Čebulj in Strmecki, 2005, str. 45).

Pojem javna služba v Sloveniji obsega le servisno dejavnost javnega sektorja, in sicer javna služba zagotavlja javne dobrine, ne obsega pa oblastnih funkcij. Javna služba se izvaja v javnem interesu, po posebnem javnopravnem režimu, pri čemer je za njeno izvajanje odgovorna država oziroma lokalna skupnost (Virant, 2009, str. 127-128).

Javna služba je dejavnost, prek katere se zagotavljajo javne dobrine, označujejo pa jo naslednje značilnosti (Virant, 1998, str. 129):

- izvaja se v javnem interesu,
- za njeno zagotavljanje je odgovorna država ali lokalna skupnost,
- izvzeta je iz pravnega režima tržnih dejavnosti (prenesena je iz zasebnega v javno sfero),
- izvaja se po posebnem javnopravnem režimu

Javna služba deluje po pravilih, ki jih predpiše država. Organiziranost javnih služb mora zagotoviti nemoteno tehnično izvajanje služb na eni in ustrezno pravno varstvo pravic in interesov na drugi strani (Kamnar, 1999, str. 77).

2.1 VRSTE JAVNIH SLUŽB

Ločimo gospodarske in negospodarske javne službe. Gospodarske javne službe se delijo na državne in lokalne ter na obvezne in izbirne (Virant, 2009, str. 132-133).

Javne službe imajo dva krovna zakona: Zakon o gospodarskih javnih službah in Zakon o zavodih. S področja gospodarskih javnih služb so to zakoni s področja prometa, telekomunikacije, varstva okolja, komunalnih dejavnosti in drugih področij. S področja negospodarskih dejavnosti so to zakoni s področja zdravstva, šolstva, znanosti, socialnega varstva in kulture (Senčur, 2003, str. 104).

2.2 GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE

Zakon gospodarske javne službe deli na državne in lokalne, in sicer država je odgovorna za

državne, lokalne skupnosti pa za lokalne javne službe. Poleg omenjene delitve, kot je že zapisano, zakon gospodarske javne službe deli tudi na obvezne in izbirne. Obvezne javne službe mora zagotavljati država ali lokalna skupnost, medtem ko izbirne javne službe lahko zagotavlja, ni pa k temu odvezana. V Sloveniji imamo le izbirne lokalne javne službe (Virant, 1998, str. 132).

Gospodarska javna služba je ustanovljena za zagotavljanje materialnih javnih dobrin, gospodarska družba pa z namenom pridobivanja dobička (Bratina, 2004, str. 6).

2.3 NEGOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE

»Negospodarske javne službe so dejavnost na področju vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva in socialnega zavarovanja. Zakon o zavodih določa v 22. členu, da se kot javne službe opravljajo z zakonom oziroma z odlokom občine na podlagi zakona določene dejavnosti, katerih trajno in nemoteno opravljanje v javnem interesu zagotavljata država in občina.« (Virant, 2009, str. 138)

Negospodarske javne službe se izvajajo kot:

- javni zavodi,
- zavodi s pravico javnosti,
- koncesija,
- javno-zasebno partnerstvo.

3 JAVNI ZAVODI

Javni zavod je ustanovljen za opravljanje javne službe. Lahko ga ustanovi država, občina ali druga oseba javnega prava, včasih tudi v soustanoviteljstvu. Ustanovi ga za opravljanje javne službe, lahko pa tudi za opravljanje druge nepridobitne družbene dejavnosti, če se opravlja na način in pod pogoji, ki veljajo za javno službo (Kamnar, 1999).

Zavod ustanovimo z aktom o ustanovitvi, ko pa se zavod z aktom o ustanovitvi vpiše v sodni register, takrat pridobi pravno sposobnost. Ta akt določa medsebojna razmerja med ustanoviteljem in zavodom (Zakon o zavodih, Uradni list RS, št. 12/91).

Akt o ustanovitvi vsebuje vse od imena in sedeža ustanovitelja in zavoda, dejavnost in določb o organih zavoda, začetnih sredstev za ustanovitev, virov in pogojev pridobivanja sredstev, ter vse od določb in odgovornosti ustanovitelja zavoda (ZZ, 8. člen).

Javni zavod je definiran kot pravna oseba, če ni z zakonom oziroma odlokom občine ali mesta določeno drugače. Javni zavod opravlja dejavnosti, ki jih v splošnem delimo v tri skupine, in sicer opravlja redne dejavnosti javne službe; dejavnosti, ki se s strani javnega zavoda prodajajo na trgu; ter dejavnosti, ki ne sodijo k javnim službam oziroma tržne dejavnosti (Bohinc, 2005).

Javni zavodi opravljajo negospodarske dejavnosti, ki so navedene v 1. členu Zakona o zavodih. Cilj opravljanja teh dejavnosti ni pridobivanje dobička, ampak zadovoljevanje javnega interesa. V 1. členu ZZ je določeno, da so zavodi organizacije, ki se ustanovijo za opravljanje dejavnosti na področju vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva, socialnega zavarovanja ali drugih dejavnosti, če cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička (Zakon o zavodih, Uradni list RS, št. 12/91).

3.1 UPRAVLJANJE ZAVODA

Javni zavod upravlja svet ali drug kolegijski organ upravljanja. Svet zavoda je sestavljen iz predstavnikov ustanovitelja in predstavnikov delavcev zavoda ter predstavnikov uporabnikov zavoda oziroma zainteresirana javnost. Glede določila Zakona o zavodih se sestava, imenovanje članov, mandat in pristojnosti sveta določijo z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma s statutom ali pravili zavoda (29. člen). Posledično se zaradi različnih aktov o ustanovitvi ureditev v posameznih zavodih lahko razlikuje. To je pripeljalo do raznovrstnih ureditev upravljanja zavodov po dejavnostih in tudi znotraj njih (Sbrizaj, 2009, str. 23).

Svet zavoda ima predstavniške (izvrševanje volje ustanovitelja in drugih, ki jih člani predstavljajo) in tudi nadzorstvene in poslovodne pristojnosti. Svet zavoda po ZZ sprejema

statut oziroma pravila in druge splošne akte zavoda, sprejema programe dela in razvoj zavoda ter spremlja njihovo izvrševanje, določa finančni načrt in sprejema zaključni račun zavoda, predlaga ustanovitelju spremembo ali razširitev dejavnosti, daje ustanovitelju in direktorju zavoda predloge in mnenja o posameznih vprašanjih in opravlja druge z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma s statutom ali pravili zavoda določene zadeve (30. člen) (Bohinc, 2005, str. 310).

Poslovodni organ zavoda je direktor ali drug individualni organ (v nadaljnjem besedilu: direktor). Le ta organizira, vodi delo in poslovanje zavoda, je predstavnik in zastopnik zavoda in nosi odgovornost za zakonitost dela zavoda. Poleg tega, je njegova funkcija tudi voditi strokovno delo in prevzemati odgovornost za strokovnost dela zavoda, razen če ni z zakonom ali aktom o ustanovitvi določeno, da sta poslovodna funkcija in funkcija vodenja strokovnega dela zavoda ločeni (ZZ, 31. člen).

Vpliv ustanovitelja je zagotovljen, tudi z imenovanjem in odstavljanjem direktorja zavoda, ki je nosilec menedžerske funkcije. Naloge in pooblastila direktorja so določene v področni zakonodaji in ustanovitvenih aktih. Odnosi med direktorjem in ustanoviteljem niso natančno določeni, vendar bi se dalo iz določb, ki govorijo o razrešitvi direktorja, sklepati, da je ta odgovoren tistemu, ki ga imenuje (Kamnar, 1999, str. 75).

Strokovno delo zavoda vodi strokovni vodja, če je tako določeno z zakonom ali aktom o ustanovitvi. Pravice, dolžnosti in odgovornosti strokovnega vodje se določijo s statutom ali pravili zavoda v skladu z zakonom oziroma aktom o ustanovitvi (ZZ, 40. člen).

Zavod ima strokovni svet ali drug kolegijski strokovni organ. Strokovni svet obravnava vprašanja s področja strokovnega dela zavoda, odloča o strokovnih vprašanjih v sklopu pooblastil, določenih v statutu ali pravilih zavoda, določa strokovne podlage za programe dela in razvoja zavoda, daje svetu, direktorju in strokovnemu vodji mnenja in predloge glede organizacije dela in pogojev za razvoj dejavnosti ter opravlja druge z zakonom ali aktom o ustanovitvi oziroma s statutom ali pravili zavoda določene naloge (ZZ, 44. člen).

3.2 ZAKONSKA PODLAGA JAVNIH ZAVODOV

Vsak javni zavod ima statut ali pravila. Na podlagi tega se urejajo organizacija zavoda, organi, njihove pristojnosti in način odločanja ter drugo, glede opravljanja dejavnosti in poslovanja zavoda. Poleg tega ima lahko zavod splošne akte, ki urejajo vprašanja, glede dela in poslovanja zavoda, skladno s statutom oziroma pravilom (ZZ, 45. člen).

S statutom oziroma pravili zavoda se določa tudi organizacija zavoda (ZZ, 47. člen). Znotraj zavoda se oblikujejo posamezne organizacijske enote, ki služijo opravljanju posameznih dejavnosti ali dela dejavnosti ali za opravljanje dejavnosti na določenem območju. Posamezne organizacijske enote imajo, skladno s statutom oziroma pravili zavoda, lahko tudi

pooblastila v pravnem prometu (Bohinc, 2005, str. 326).

Določbe o organizaciji zavoda ima tudi pZZ04. Njegov 34. člen določa, da se organizacija zavoda določi z ustanovitvenim aktom. Z ustanovitvenim aktom je lahko določeno, da imajo posamezne organizacijske enote pooblastila v pravnem prometu.

Po 49. členu pZZ04 ima zavod lahko statut, ki ga sprejme nadzorni svet. S statutom se določa notranja organizacija zavoda, naloge njegovih organov in njihovo sestavo, način njihovega delovanja in odločanja, način poslovanja zavoda in druga vprašanja, pomembna za njegovo delovanje (Bohinc, 2005).

3.3 FINANCIRANJE JAVNEGA ZAVODA

Viri sredstev za delo zavoda predstavljajo sredstva ustanovitelja, plačila za storitve, prodaja blaga in storitev na trgu ter drugi viri, ki so utemeljeni z zakonom in aktom o ustanovitvi (Pečarič & Bugarič, 2011, str. 150).

Natančneje, skladno z 42. členom Pzz04, med vire sredstev za financiranje javne službe sodijo:

- sredstva javnih financ, ki so zagotovljena s strani ustanovitelja ali pravne osebe, določene z zakonom za izvajanje javne službe,
- zasebni viri, katere za izvajanje javne službe plačujejo neposredni uporabniki blaga ali storitev te javne službe,
- drugi viri, kot so prihodki od upravljanja premoženja, donacije, volila, sponzorstvo itd. (Bohinc, 2005, str. 330).

Zavod lahko presežek prihodkov nad odhodki uporablja le za opravljanje in razvoj dejavnosti, če akt o ustanovitvi tega ne določa drugače. Za svoje obveznosti je zavod odgovoren s sredstvi, ki jih ima na razpolago (Pečarič in Bugarič, 2011, str. 150).

Javni zavod kot nepridobitna organizacija, katere namen je opravljanje javne službe, naj bi se praviloma financiral iz proračuna, vendar pa je financiranje različnih javnih zavodov zelo različno in večplastno. Javne zavode lahko tako glede na način financiranja razdelimo v skupine, in sicer:

- javni zavodi, ki se financirajo iz državnega proračuna in iz občinskih proračunov,
- javni zavodi, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja ali drugih oblik obveznega financiranja,
- javni zavodi, ki se financirajo z neposrednim plačilom storitev ne glede na to, ali so storitve opravljene na trgu in v skladu s tržnimi zakonitostmi, ali pa se v njih uveljavlja stroškovni model plačila stroškov (Ivanjko, 2001).

4 SOCIALNA VARNOST

Socialna varnost predstavlja model državnih ukrepov na različnih področjih za zagotovitev socialne varnosti, kamor sodijo zdravstveni, delo-pravni, stanovanjski, izobraževalni in ostali vidiki. Pojem socialne varnosti je nadrejeni pojmu socialno varstvo. Socialno varstvo namreč predstavlja vrsto storitev in denarnih dajatev skupinam in posameznikom, brez zadostnih sredstev za preživljanje (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2018).

Ena ključnih nalog socialnega varstva je prerazdeljevanje dohodkov. Poleg tega je pomemben element tudi razvoj človeškega kapitala, ki predstavlja ključ do rasti in enakih možnosti v družbi. S tega vidika je koncept družbenih investicij v današnjem času še tako pomemben, tako na strani zmanjševanja neenakosti v družbi in krepite družbene kohezije, kot tudi na strani povečevanja učinkovitosti gospodarstva. Povezovanje in soodvisnost med gospodarskim in družbenim napredkom je še kako pomembno, da lahko dosežemo posameznikovo in družbeno blaginjo. Zato so investicije v razvoj človeškega kapitala postale družbena in gospodarska nuja v Evropi in preostalem svetu (Euzéby, 2012).

Definicija socialne varnosti v Republiki Sloveniji je opredeljena kot pravica posameznika, ki zagotavlja zavarovanje za tveganje v primeru bolezni, nezaposlenosti, starosti, poškodbe pri delu, invalidnosti, materinstva, preživljanja otrok in dajatve družinskim članom po smrti osebe, ki preživlja družino, in za pravice, ki so v Sloveniji urejene z Zakonom o socialnem varstvu. Po Ustavi Republike Slovenije je država dolžna urediti obvezno zdravstveno, pokojninsko, invalidsko in drugo socialno zavarovanje ter skrbeti za njihovo nemoteno delovanje. Poleg tega je država zavezana varovati družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter za to ustvarjati potrebne razmere (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2018).

Za programe zaščite in zdravstvenega varstva so potrebni viri financiranja, izdatki in storitve, kar prikazuje Tabela 1.

Tabela 1: Izdatki programov zaščite in zdravstvenega varstva v letu 2015

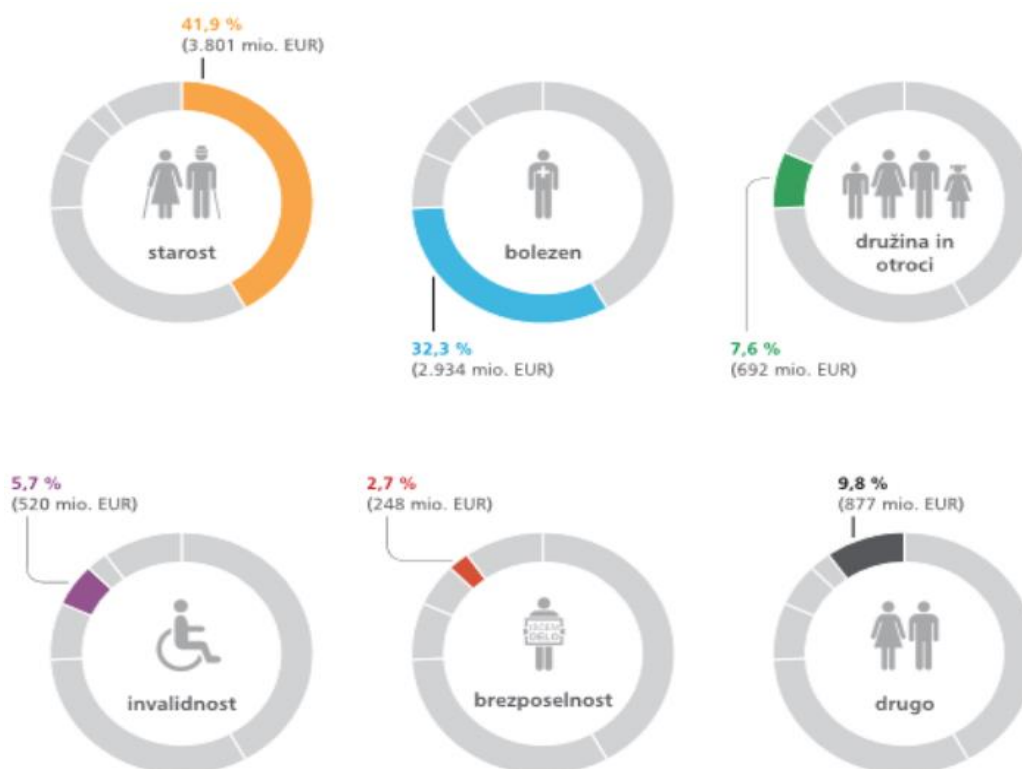
Izdatki za leto 2015 (v mio EUR)				
Izdatki za programe socialne zaščite	9.229.000	Viri financiranja	dolgotrajne	489.000
Socialni prejemki	9.072.000	preskrbe (skupaj)		
Denarni	6.056.000	sektor država		356.000
V naravi	3.016.000	zasebni sektorji		133.000
Upravni stroški	143.000	Storitve dolgotrajne	oskrbe	327.000
		(zdravstveni del)		
		sektor država		313.000

Drugo	14.000	zasebni sektorji	15.000
Izdatki za zdravstveno varstvo	3.295.000	Storitve dolgotrajne oskrbe (socialni del)	162.000
Sektor država	2.362.000	sektor država	44.000
Zasebni sektorji	933.000	zasebni sektorji	119.000

Vir: SURS (2015)

Za programe socialne zaščite je bilo v letu 2015 namenjenih 9.229.000 EUR, kar je trikrat več od sredstev, namenjenih za izdatke za zdravstveno varstvo. Za tekoče izdatke za zdravstveno varstvo je bilo tako namenjenih 3.295.000 EUR. Za vire financiranja dolgotrajne preskrbe so država in zasebni sektorji skupaj namenili 489.000 EUR. Za storitve dolgotrajne preskrbe (zdravstveni del) je bilo za leto 2015 namenjenih 327.000 EUR. Sektor država in zasebni sektorji pa so za storitve dolgotrajne preskrbe (socialni del) skupaj namenili 162.000 EUR, kar je manj, kot je bilo sredstev, namenjenih storitvam dolgotrajne preskrbe (zdravstveni del).

Slika 1: Izdatki za socialne prejemke po področjih socialne zaščite, 2015

Vir: SURS (2015)

Največji del sredstev (Slika 1) za socialno zaščito je bil v letu 2015 namenjen področju starost (41,9 %). Sledili so izdatki za področje bolezen in zdravstveno varstvo (32,3 %), potem izdatki za področja družina in otroci (7,6 %), invalidnost (5,7 %) in brezposelnost (2,7 %). Preostali del teh sredstev je bil namenjen naslednjim področjem: druge oblike socialne izključenosti, nastanitev, smrt hranitelja družine, in sicer 9,8 % (SURS, 2015).

Slovenija, ter tudi vse ostale članice Evropske unije, se v zadnjem času vse bolj srečujejo z izzivi, kako učinkovito preoblikovati sistem socialne varnosti, ki je trenutno podvržen številnim zunanjim vplivom in pritiskom, predvsem demografski pritiski ter še vedno prisotni nekateri pritiski zaradi pretekle gospodarske krize. Večina članic se je tovrstnega preoblikovanja lotila v smislu krčenja obstoječih programov, vzporedno z oblikovanjem socialnega investicijskega modela. Tudi Slovenija je sprejela različne reforme v tej smeri, predvsem pokojninska reforma, reforma trga dela, regulatorne spremembe na področju socialnih prejemkov itd. (Rakar & Filipovič Hrast, 2018).

5 CENTRI ZA SOCIALNO DELO V SLOVENIJI

5.1 USTANOVITEV CENTROV ZA SOCIALNO DELO V SLOVENIJI

V programu Zveze komunistov Slovenije je bilo leta 1958 prvič ugotovljeno, da se družba srečuje s številnimi socialnimi problemi, ki so posledica preteklosti in vojne, pa tudi hitrega in neskladnega družbenega razvoja. Industrializacija, urbanizacija in migracijski procesi so povzročili osebne in družinske konflikte, ki jih laični aktivisti, brez strokovnega znanja, niso znale reševati, zato je bilo treba oblikovati za pomoč ljudem pri reševanju konfliktov nov strokovni profil – socialnega delavca.

Delo v socialnih službah so prevzemali posebej za to usposobljeni socialni delavci in kmalu so se začele oblikovati prve institucije – centri za socialno delo (CSD). V procesu profesionalizacije prepoznamo prvi dve fazi profesionalizacije socialnega dela, izobraževanje socialnih delavcev in njihovo zaposlovanje. Izobraževanje za socialno delo je med najpomembnejšimi fazami v procesu profesionalizacije. Čeprav je bila prva šola za socialno delo v Ljubljani ustanovljena že leta 1955, začetek profesionalizacije socialnega dela pri nas povezujemo šele z letom 1958, s programom Zveze komunistov. Prvi centri za socialno delo so se pojavili v Jugoslaviji v petdesetih in šestdesetih letih prejšnjega stoletja, v Sloveniji pa z letom 1961. v tem času je obstajala družbenopolitična in strokovna opredelitev za oblikovanje novih samostojnih institucij za področje socialnega varstva, ki naj bi se ukvarjala z reševanjem zapletenih socialnih problemov (Skupnost za socialno delo, 2012).

Socialna dejavnost dolgo ni bila priznana kot organizirana pomoč ljudem v stiski. Zagotavljanje potreb je bilo prepuščeno prostovoljstvu. Dolgo časa je bila pomoč ljudem zgolj naključna, razvijala se je v obliki dobrotelnosti, v smislu dajanja miloščine ljudem, opravljali pa so jo posamezniki in dobrotelne organizacije.

Kmalu po 1. svetovni vojni in njenih posledic je družba spoznala, da je treba nujno organizirati učinkovito pomoč, zlasti zato, ker so prejemniki materialne pomoči prek posameznikov in dobrotelnih organizacij postajali odvisni od okolja in neaktivni pri odpravljanju svojih težav. Družba je sprevidela, da bi lahko z organizirano in učinkovito pomočjo osamosvojili človeka na način, da bo ta sposoben sam reševati stiske in težave ter bo lahko pripomogel k razvoju skupnosti. s tem pa so nastali prvi koncepti strokovnega socialnega dela (Skupnost za socialno delo, 2012).

Na ustanovitev prvega samostojnega centra za socialno delo smo v Sloveniji čakali vse do leta 1961. Vsi ustanovljeni centri so bili finančno samostojni, z lastnimi organi upravljanja (op. svet, upravni odbor in ravnatelj). Težišče dela je bilo usmerjeno na naloge, ki so jih prevzeli od občinskih organov, predvsem s področja varstva družine – družinska in kazenska zakonodaja.

Upravni organ je še vedno odločal in izdajal odločbe, vendar je center izdelal strokovne predloge za ustrezne ukrepe, predvsem glede varovanja koristi otrok in mladostnikov (Skupnost za socialno delo, 2012).

Osnovne naloge CSD so bile:

- proučevati in analizirati socialna vprašanja v komuni, odkrivati vzroke in predlagati ukrepe,
- sodelovati z drugimi izvajalci in pripravljati programe,
- sodelovati s krajevnimi skupnostmi, delovnimi organizacijami, šolami, zdravstvenimi organizacijami, družbenimi organizacijami in pomagati pro razvoju konkretnih socialnih programov,
- proučevati in organizirati preventivno delo ter vključevati prostovoljce,
- na podlagi analiz ugotavljati potrebe po ustanavljanju raznih zavodov in služb, organizirati konkretne skupnostne akcije,
- po pooblastilu ljudskega odbora opravljati strokovne zadeve (urejanje odnosov v družini, ukrepanje proti staršem, ki so zanemarjali roditeljsko dolžnost, skrb za nepopolne družine, matere samohranilke in otroke, rojene zunaj zakonske zveze, sodelovanje s sodišči, opravljanje skrbniških nalog, izvajanje posvojitvev otrok brez staršev, vodenje rejništva, skrb za obravnavo otrok s posebnimi potrebami, predlaganje konkretne rešitve za varstvo odraslih (invalidov, ostarelih, alkoholikov)),
- koordinirati delo socialnih služb v občini ter izvajati druge naloge, za katere ga je pooblastil občinski ljudski odbor (Skupnost za socialno delo, 2012).

5.2 CENTRI ZA SOCIALNO DELO V SLOVENIJI DANES

V Sloveniji imamo ustanovljenih 16 centrov za socialno delo, nastali pa so s spojitvijo zdajšnjih 62 centrov za socialno delo, ki so postali enote. Glavne enote Centra za socialno delo v Sloveniji so enota Vrhnika, Logatec, Ljubljana Šiška, Ljubljana Vič-Rudnik, Ljubljana Center, Ljubljana Bežigrad, Grosuplje in Ljubljana Moste-Polje, kjer so potem razdeljeni Centri za socialno delo po občinah.

Centri za socialno delo so na podlagi določil Zakona o socialnem varstvu ustanovljeni kot javni socialnovarstveni zavodi, ki se ukvarjajo s preprečevanjem in podporo pri razreševanju socialnih stisk ter težav posameznikov, družin in posameznih ranljivih skupin prebivalstva. Opravljajo naloge, ki so jim z zakonom poverjene kot javna pooblastila, in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi. Centri za socialno delo opravljajo tudi socialnovarstvene storitve ter druge storitve in naloge, če je to treba zaradi odpravljanja socialnih stisk in težav v posameznem okolju (Uredba o določitvi centrov za socialno delo, njihovega sedeža in teritorialne pristojnosti ter določitvi enot centrov za socialno delo in njihovega območja delovanja, Uradni list RS, št. 76/17).

Zakon o socialnem varstvu določa, da so Centri za socialno delo »ustanovljeni kot javni socialnovarstveni zavodi, ki se ukvarjajo s preprečevanjem in podporo razreševanju socialnih stisk ter težav posameznikov, družin in posameznih ranljivih skupin prebivalstva. Opravljajo naloge, ki so jim z zakonom poverjene kot javna pooblastila ter naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi. Centri za socialno delo opravljajo tudi socialno varstvene storitve ter druge storitve in naloge, če je to potrebno zaradi opravljanja socialnih stisk in težav v posameznem okolju« (ZSV, Uradni list RS, št. 3/07).

Storitve, ki jih opravljajo centri za socialno delo, so namenjene vsem državljanom Slovenije. Nudijo prvo socialno pomoč, osebno pomoč, pomoč družinam, institucionalno varstvo, vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji in pomoč delavcem v podjetjih, zavodih in drugih delodajalcih, podporo žrtvam kaznivih dejanj.

Centri za socialno delo nudijo tudi izbiro družinskega pomočnika, do katere ima pravico oseba katera je polnoletna s težko duševno motnjo v razvoju ali pa oseba, katera je polnoletna s težko gibalno oviranostjo in potrebuje pomoč 24/7 za opravljanje vsakodnevnih osnovnih življenjskih potreb, nastanitev, spremstvo in zdravstveno nego, ter udejstvovanja na projektih in različnih aktivnostih kot so športne, kulturne ali izobraževalne dejavnosti. Ta pomočnik je lahko zunanja oseba ali pa eden izmed staršev oziroma družinski član invalidne osebe. Osebo se financira s strani države preko centra za socialno delo, da bi invalidni osebi omogočili dostojno življenje.

6 PREDSTAVITEV CENTRA ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA ŠIŠKA

Center za socialno delo Ljubljana Šiška ima sedež v Ljubljani na Celovški cesti 150. Center je javni zavod, ki opravlja določeno javno službo na področju socialnega varstva. Ustanovitelj javnega zavoda Centra za socialno delo Ljubljana Šiška je Republika Slovenija, ustanoviteljske obveznosti pa izvršuje Vlada Republike Slovenije. Ustanovitelj zagotavlja institucionalno avtonomijo in primerno financiranje za izvajanje javne službe. V letu 2019 je prišlo do reorganizacije centrov za socialno delo, tako da spada Center za socialno delo Ljubljana Šiška v eno izmed 16ih centrov za socialno delo na območju Republike Slovenije.

Center je pravna oseba in nastopa v pravnem prometu samostojno v svojem imenu in za svoj račun v sklopu registriranih dejavnosti samostojno z vsemi pravicami, obveznostmi in odgovornostmi brez omejitev, kot jih določata zakonodaja in ustanovitveni akt zavoda. Za svoje obveznosti Center odgovarja z vsemi sredstvi, s katerimi razpolaga. Za opravljanje premoženja je Center odgovoren ustanovitelju (Statut Centra za socialno delo Ljubljana Šiška, 2017).

6.1 DEJAVNOST CENTRA

Dejavnosti, ki jih opravlja CSD Šiška, kažejo na izjemen preplet socialnovarstvenih storitev in javnih pooblastil v vsakdanjem delu centra. Ne glede na to lahko vse dejavnosti centra razdelimo na (CSD Šiška, 2018):

- Socialnovarstvene storitve so storitve, katere so dostopne za posameznika, skupinam in družinam pri odpravljanju in preprečevanju osebnih stisk, vzgoje, usposabljanja, nudenju ustrezne oskrbe in varstva. Do njih je upravičen vsak, kateremu je pomoč potrebna in za njo zaprosi prostovoljno. Pod to spadajo socialna preventiva, katera poskuša preprečiti socialne stiske in težave posameznikov, s tem skušajo zmanjšati socialno ogroženost v državi. Prva socialna pomoč, pri kateri se prepozna in oceni za kakšno socialno stisko posameznika gre, pri tem se podajo rešitve in določi se kateri izvajalec ali ustanova bosta pripomogla h rešitvi odvisno od problema. Osebna socialna pomoč je pomoč, kjer se posamezniku na njegovo stisko oziroma problem pomaga, kako naj svoje socialne zmožnosti izboljša in mu pri tem svetuje in ga vodi h boljšemu rezultatu. Pod socialno varstvene storitve spada še pomoč družini na domu, kjer se družini, starostnikom ali invalidnim osebam, bodisi pri izboljšanju medsebojnih družinskih odnosov ali oskrbi na domu pod kar spada oblačenje, slačenje, osebna nega, hranjenje, pospravljanje doma in drugi opravljanje pomaga in jim s tem olajša življenje.
- Javna pooblastila na področjih imajo določene standarde in naloge za izvajanje varstvenih storitev, katere izvajajo centri za socialno delo. Vsaka ta naloga ima določen namen in komu ta pomoč pripada. Pod javna pooblastila na področjih

spadajo zakonske zveze, to je zveza med ženo in možem, katera sta med seboj enakopravna, kar je določeno tudi z zakonom o življenjski skupnosti. Zakonska zveza temelji na temu, da se partnerja med seboj spoštujeta, si zaupata, si pomagata v kakršni koli situaciji ali dobri ali slabi, razumeta drug drugega itd. Oba se pa morata strinjati s tem, da stopita v zakonsko zvezo. Razmerja med starši in otroci so urejena z zakonom, kje se ugotavlja materinstvo in očetovstvo rojenega otroka v zakonski zvezi ali pa v izven zakonski zvezi. Pod to spada tudi preživljanje otroka, če sta starša ločena eden izmed njiju plačuje preživnino in pa priznavanje očetovstva rojenega otroka. Posvojitev je tudi ena izmed dejavnosti centra za socialno delo do katere pride, če so se starši odrekli otroku, če je otrok izgubil oba starša in za njega nima noben skrbeti, če starša zaradi svojih finančnih zmožnosti nista sposobna za otroka skrbeti sama ali pa če starši rojenega otroka niso znani in nima svojega prebivališča. Rejništvo je proces, kjer se da otroka v rejništvo družini ali osebi, katera ima dovoljenje oziroma status rejnika/rejnice in ni otrokov starš. Otroku se s tem omogoči normalno življenje, osebna rast, razvijanje in izobraževanje. Skrbništvo se od rejništva razlikuje tako, da je otrok ali pa odrasla oseba skrbnikov varovanec za katerega ne morejo skrbeti starši ali pa oseba ne more sama skrbeti zase, ter skrbno in vestno upravlja z varovančevim premoženjem. Delo z mladostniki pomeni, da se nudi pomoč mladostniku ali njegovi družini v primeru, da je ta mladostnik storil kakšno kaznivo dejanje. Center za socialno delo skuša pomagati s pogovori, srečanji ali pa institucijami. Varstvo otrok s posebnimi potrebami pomeni, da če ima otrok motnje, prirojene napake ali pa invalidnost in se zaradi tega ne more vključevati brez pomoči v skupnost ali pa ne morejo sami skrbeti zase je njihova pravica, da se jim zagotovi prilagojena zaposlitev ali usposabljanje za samostojno življenje. Varstvo odraslih in starejših zagotavlja starostniku čim bolj kakovostno zdravstveno oskrbo in staranje, bodisi doma ali pa domu za ostarele. Tu spadata še druga javna pooblastila in druge naloge.

- Denarne transferje denarne socialne pomoči in oprostitev pri plačilih socialnovarstvenih storitev. Imamo trajno denarno socialno pomoč, katero dobi upravičenec to so večinoma starejše osebe, katere živijo same in niso zmožne delati ali pa se zaposliti. Denarna socialna pomoč je pomoč, da se omogoča minimalno zadovoljevanje življenjskih potreb oseb, katere dohodki niso primerni za preživetje. Izredna denarna socialna pomoč je pomoč, kjer se posamezniku pomaga pokriti stroške, če jih sam zaradi svojih majhnih prihodkov ne more poravnati za obdobje od 3 do 6 mesecev. Enkratna denarna socialna pomoč je pomoč, katero upravičenec dobi v obliki enkratnega zneska. Pod oprostitev plačila socialno varstvene storitve spadajo storitve, kot so npr. pomoč družini na domu ali pa osebna pomoč.
- Družinske prejemke poznamo kot pomoč s strani države, do katere so upravičene družine z zakonom določenimi pogoji. Starševski dodatek je dodatek pri kateremu sta upravičenca starša, katera lahko prejmeta starševski dodatek po rojstvu otroka v

primeru, ker nista zaposlena ali pa ker nista upravičena do nadomestila za starše. Pomoč ob rojstvu otroka je pomoč, kjer starša prejmeta enkratni prejemek za nakup potrebščin ali drugih stvari za otroka. Otroški dodatek je dodatek, kjer eden od staršev dobiva prejemek za šolanje, vzgojo, nujne potrebščine ali pa za preživljanje otroka. Dodatek za veliko družino pridobijo starši, kateri imajo tri ali več otrok v gospodinjstvu. S tem dodatkom se jim skuša pomagati oziroma olajšati življenje. Dodatek za nego otroka prejmeta mama ali oče otroka za posebno varstvo ali nego, če ima otrok kakšno hudo bolezen ali pa motnjo duševnega razvoja. Delno izplačilo za izgubljen dohodek pripada enemu od staršev za otroka s posebnimi potrebami, duševnimi motnjami ali pa invalidnosti pri varstvu ali negi.

- Starševsko varstvo je dostopno vsem staršem, kateri imajo pravico do finančne pomoči oziroma nadomestila, da bi lahko primerno usklajevali delo in družinsko življenje. Starševsko nadomestilo je nadomestilo katero prejmeta mati, katera je na materinskemu dopustu ali pa oče, kateri je na očetovskemu dopustu ali pa če sta oba skupaj na starševskemu dopustu po rojstvu otroka. Do plačila prispevkov za čas krajšega delovnega časa je upravičen tisti starš, kateri varuje in neguje otroka ali pa otroka s posebnimi potrebami in gibalno oviranostjo. Pod starševsko varstvo pa spada še pravica staršev do plačila prispevkov za socialno varnost zaradi starševstva (CSD Šiška, 2018).

6.2 ORGANIZACIJA CENTRA

Center je organiziran tako, da je dosežena kar največja učinkovitost in so upoštevani vsi strokovni principi pri upravljanju strokovnega socialnega dela.

Strokovno delo je organizirano po strokovnih področjih in omogoča pravico do storitev in dajatev iz socialnega varstva po načelih enake dostopnosti in proste izbire oblik za vse upravičence pod pogoji, ki jih določa veljavna zakonodaja s področja socialnovarstvene dejavnosti.

Finančno in administrativno poslovanje Centra je organizirano po predpisih Zakona o računovodstvu in drugih predpisih, ki urejajo finančno in administrativno poslovanje.

Svet centra obravnava specifična vprašanja, to so posebne komisije, katere oblikuje center.

Za opravljanje del na posameznem delovnem mestu, se določijo vsebina in obseg dela, vrsta in stopnja strokovne izobrazbe, funkcionalno in dodatno znanje ter drugi posebni pogoji s splošnim aktom o sistemizaciji delovnih mest (ZSV, 7. člen).

Organi centra pa so:

- svet centra,
- direktor,

- strokovni svet,
- zbor delavcev.

6.3 SPLOŠNI AKTI CENTRA

Splošni akti centra so pravilniki ter organizacijski in drugi akti, s katerimi se urejajo razmerja, ki so pomembna za upravljanje in poslovanje centra. S splošnimi akti ureja center vsa razmerja, ki niso dovolj podrobno urejena z zakoni, statutom ali kolektivnimi pogodbami, predvsem pa:

- delovna razmerja in sistemizacijo delovnih mest,
- finančno poslovanje,
- organizacijske predpise o načinu in metodah dela.

Statut in notranji pravilnik o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest na centru sprejme Svet centra na predlog direktorja. Druge splošne akte sprejema direktor centra.

Predhodno direktor ali Svet centra pridobi in obravnava mnenje ter predloge sindikata in se o njih opredeli pred sprejetjem dokončne odločitve. Predhodno mnenje sindikata je treba pridobiti pri obravnavi in sprejetju odločitev o gmotnih in socialnih pravicah delavcev, delovnih pogojih in delovnih razmerah, zbor delavcev lahko prav tako poda svoje predloge, stališča in mnenje.

7 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV CSD LJUBLJANA ŠIŠKA V OBDOBJU 2014–2017

Analiza prihodkov in odhodkov Centra za socialno delo Ljubljana Šiška je pripravljena za obdobje od leta 2014 do 2017. Prikazano je, koliko so znašali prihodki in odhodki v posameznem letu. Rezultati so primerjani s predhodnim letom. Ugotovitve kažejo, ali so se prihodki in odhodki v primerjavi s predhodnim letom povečali ali zmanjšali. Analiza prihodkov podrobneje prikaže, koliko je prihodkov od poslovanja in koliko od financiranja. Tu se štejejo še izredni prihodki. Analiza prihodkov prikazuje tudi, katere ustanove in v kolikšni meri so financirale proučevani CSD v posameznem letu. Analiza odhodkov, na drugi strani, prikazuje, koliko so znašali stroški materiala in storitev, koliko stroški dela in drugo.

7.1 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2014

Pri analizi prihodkov za leto 2014 je prikazano, kolikšni so bili doseženi prihodki za leto 2014 in ali so bili večji ali manjši od predhodnega leta. V tabeli prihodkov je prikazano, katere ustanove so financirale Center za socialno delo Šiška v temu letu in koliko so ti zneski znašali. Pri analizi odhodkov za leto 2014 je prikazana tabela, kateri stroški so nastali tekom leta 2014 in koliko so ti znašali. Primerjani so tudi s prejšnjim letom.

7.1.1 Analiza prihodkov

Celotni prihodki, doseženi v letu 2014, so znašali 2.062.618 EUR in so bili za 7 % večji od doseženih v letu 2013 in 1,7 % manjši od načrtovanih, kar prikazuje Tabela 2.

Prihodki od poslovanja predstavljajo 99,7 %, prihodki od financiranja 0 %, izredni prihodki 0,3 % glede na celotne prihodke za leto 2014:

- prihodki od poslovanja so znašali 2.057.323 EUR, prejeli so jih iz pogodb o financiranju CSD osnovne dejavnosti ter projektov in programov, ki jih CSD Šiška izvaja,
- finančni prihodki so znašali 7 EUR, prejeli so jih iz prejetih obresti za občasno vezane depozite prostih sredstev,
- drugi prihodki so znašali 5288 EUR in vključujejo prihodke od donacij (AJPES, 2014).

Tabela 2: Prihodki za leto 2014

Prihodki za izvajanje javne službe po financiranjih	Znesek v EUR
MDDSZ – CSD	1.792.424
Občina Ljubljana – Materinski dom Ljubljana	25.000
Občina Ljubljana – občinske socialne pomoči	20.499
Skupnost CSD – Informator	29.629
Občina Ljubljana – občinske socialne pomoči	1.000

Socialna zbornica Slovenije – Pripravniki ESS	23.820
MDDSZ – DKD	28.534
MDDSZ – Interventna služba	33.474
MDDSZ + ZRSZ – javna dela	13.167
Javna dela – MOL	328
MDDSZ – Materinski dom Ljubljana	82.377
Uporabniki in ostalo	12.366
Skupaj prihodki	2.062.618

VIR: AJPES (2014)

7.1.2 Analiza odhodkov

Celotni odhodki, doseženi v letu 2014, so znašali 1.881.051 EUR in so bili za 8 % manjši od doseženih v letu 2013 in 2,7 % manjši od načrtovanih, kar prikazuje Tabela 3.

Tabela 3: Odhodki za leto 2014

Odhodki	Znesek v EUR
Stroški materiala	42.500
Stroški storitev	464.997
Skupaj odhodki (materiali in storitve)	507.497
Stroški dela	1.370.189
Drugi stroški	3.318
Finančni odhodki	47
Skupaj odhodki	1.881.051

Vir: lasten

Stroški materiala so v celotnem zavodu v letu 2014 znašali 42.500 EUR in so bili za 28 % nižji od doseženih v letu 2013. Pri stroški storitev vidimo, da so v celotnem zavodu znašali 464.997 EUR in so bili za 5 % nižji od doseženih v letu 2013. Ko govorimo o stroških blaga, materiala in storitev so v letu 2014 skupaj znašali 507.497 EUR in so bili za 8 % nižji od doseženih v letu 2013, tako je delež v celotnih odhodkih znašal 27 % (AJPES, 2014).

Pri stroških dela so v letu 2014 ti znašali 1.370.189 EUR in so bili za 7 % nižji od doseženih v letu 2013, tako je delež celotnih odhodkov stroška znašal 72,8 %. Drugi stroški so bili v letu 2014 obračunani 3318 EUR zaradi plačila kvote za zaposlovanje invalidov. Gledano na finančne odhodke so v letu 2014 ti znašali 47 EUR (AJPES, 2014).

Ko vse to skupaj povzamemo, je razlika med prihodki in odhodki v letu 2014 znašala 181.565 EUR (AJPES, 2014).

7.2 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2015

Pri analizi prihodkov za leto 2015 je prikazano, kolikšni so bili doseženi prihodki za leto 2015 in ali so bili večji ali manjši od predhodnega leta. V tabeli prihodkov je prikazano, katere ustanove so financirale Center za socialno delo Šiška v temu letu in koliko so ti zneski znašali. Pri analizi odhodkov za leto 2015 je prikazana tabela, kateri stroški so nastali tekom leta 2015 in koliko so ti znašali. Primerjani so tudi s prejšnjim letom.

7.2.1 Analiza prihodkov

Celotni prihodki doseženi v letu 2015 so znašali 1.805.329 EUR in so bili za 12,2 % manjši od doseženih v letu 2014 in 12,6 % manjši od načrtovanih (AJPES, 2015). To prikazuje Tabela 4.

Neplačani prihodki znašajo 165.014 EUR (AJPES, 2015). V celotnem prihodku predstavljajo 8,82 %, kar pomeni, da se plačila realizirajo v enomesečnem roku.

Prihodki od poslovanja predstavljajo 99,9 %, prihodki od financiranja 0 %, izredni prihodki 0,5 % in prevrednotovalni prihodki 0,5 % glede na celotne prihodke za leto 2015:

- prihodki od poslovanja so znašali 1.805.329 EUR, prejeli so jih iz pogodb o financiranju CSD osnovne dejavnosti ter projektov in programov, ki jih CSD Šiška izvaja,
- finančni prihodki so znašali 0 EUR, prejeli so jih iz prejetih obresti za občasno vezane depozite prostih sredstev,
- prevrednotovalni poslovni prihodki so znašali 1393 EUR, vključujejo pa uskladitve dobaviteljev in kupcev (AJPES, 2015).

Tabela 4: Prihodki za leto 2015

Prihodki za izvajanje javne službe po financerjih	Znesek v EUR
MDDSZ – CSD	1.599.780
Občina Ljubljana – Materinski dom Ljubljana	25.000
Občina Vodice – občinske socialne pomoči	1000
Občina Ljubljana – občinske socialne pomoči	21.220
Skupnost CSD – Informator	14.010
MDDSZ – DKD	16.959
MDDSZ – Interventna služba	30.433
Javna dela – MOL + ZRZS	8000
MDDSZ – Materinski dom Ljubljana	82.293
Uporabniki in ostalo	9223
Skupaj prihodki	1.807.918

Vir: AJPES (2015)

7.2.2 Analiza odhodkov

Celotni odhodki, doseženi v letu 2015, so znašali 1.870.489 EUR in so bili za 1 % manjši od doseženih v letu 2014 in 13,8 % manjši od načrtovanih, kar prikazuje Tabela 5.

Tabela 5: Odhodki za leto 2015

Odhodki	Znesek v EUR
Stroški materiala	52.764
Stroški storitev	457.583
Skupaj odhodki (materiali in storitve)	510.347
Stroški dela	1.330.667
Drugi stroški	4434
Finančni odhodki	11
Prevrednotovalni poslovni odhodki	25.030
Skupaj odhodki	1.870.489

Vir: lasten

Stroški materiala so v celotnem zavodu v letu 2015 znašali 52.764 EUR in so bili za 24 % višji od doseženih v letu 2014, tako je delež glede na celotne odhodke znašal 2,8 %. Pri stroških storitev vidimo, da so v celotnem zavodu za leto 2015 znašali 457.583 EUR in so bili za 2 % nižji od doseženih v letu 2014, tako je delež glede na celotne odhodke znašal 24,5 % (AJ PES, 2015).

Stroški blaga, materiala in storitev so v letu 2015 skupaj znašali 510.347 EUR in so bili za 1 % višji od doseženih v letu 2014, tako je delež v celotnih odhodkih znašal 27,3 %. Pri stroških dela vidimo, da so v letu 2015 znašali 1.330.667 EUR in so bili za 3 % nižji od doseženih v letu 2014, tako je delež celotnih odhodkov stroška dela znašal 71,1 % (AJ PES, 2015).

Pri drugih stroških vidimo, da so bili v letu 2015 obračunani 4434 EUR zaradi plačila kvote za zaposlovanje invalidov. Finančni odhodki so v letu 2015 znašali 11 EUR. Prevrednotovalni poslovni odhodki pa so v letu 2015 znašali 25.030 EUR in so nastali zaradi odpisa in usklajevanja terjatev in obveznosti preteklih let (AJ PES, 2015).

Ko vse skupaj povzamemo vidimo, da je razlika med prihodki in odhodki v letu 2015 znašala 62.571 EUR (AJ PES, 2015).

7.3 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2016

Pri analizi prihodkov za leto 2016 je prikazano, kolikšni so bili doseženi prihodki za leto 2016 in ali so bili večji ali manjši od predhodnega leta. V tabeli prihodkov je prikazano, katere ustanove so financirale Center za socialno delo Šiška v temu letu in koliko so ti zneski znašali.

Pri analizi odhodkov za leto 2016 je prikazana tabela, kateri stroški so nastali tekom leta 2016 in koliko so ti znašali. Primerjani so tudi s prejšnjim letom.

7.3.1 Analiza prihodkov

Celotni prihodki, doseženi v letu 2016, so znašali 1.813.060 EUR in so bili za 0,3 % večji od doseženih v letu 2015 in 3 % nižji od načrtovanih (AJPES, 2016). To prikazuje Tabela 6.

Neplačani prihodki znašajo 144.312 EUR. V celotnem prihodku predstavljajo 7,6 %, kar pomeni, da se plačila realizirajo v enomesečnem roku.

Prihodki od poslovanja predstavljajo 99,9 %, prihodki od financiranja 0 %, izredni prihodki 0,6 % in prevrednotovalni prihodki 0,1 % glede na celotne prihodke za leto 2016:

- prihodki od poslovanja so znašali 1.801.278 EUR, prejeli so jih iz pogodb o financiranju CSD osnovne dejavnosti ter projektov in programov, ki jih CSD Šiška izvaja,
- finančni prihodki so znašali 0 EUR, prejeli so jih iz prejetih obresti za občasno vezane depozite prostih sredstev,
- drugi prihodki so znašali 10.565 EUR in vključujejo sredstva, dobljena iz donacij in sponzorstva,
- prevrednotovalni poslovni prihodki so znašali 1.217 EUR, vključujejo pa uskladitve dobaviteljev in kupcev (AJPES, 2016).

Tabela 6: Prihodki za leto 2016

Prihodki za izvajanje javne službe po financerjih	Znesek v EUR
MDDSZ – CSD	1.600.041
Občina Ljubljana – Materinski dom Ljubljana	25.000
Občina Vodice – občinske socialne pomoči	1000
Občina Ljubljana – občinske socialne pomoči	21.667
Socialna zbornica – pripravnik ESS	12.419
MDDSZ – DKD	9118
MDDSZ – Interventna služba	31.832
Javna dela – MOL + ZRZS	9841
MDDSZ – Materinski dom Ljubljana	85.085
Uporabniki in drugo	17.057
Skupaj prihodki	1.813.060

Vir: AJPES (2016)

7.3.2 Analiza odhodkov

Celotni odhodki, doseženi v letu 2016, so znašali 1.838.805 EUR in so bili za 2 % manjši od doseženih v letu 2015 in 1,6 % manjši od načrtovanih, kar prikazuje Tabela 7.

Tabela 7: Odhodki za leto 2016

Odhodki	Znesek v EUR
Stroški materiala	38.360
Stroški storitev	437.571
Skupaj odhodki (materiali in storitve)	475.931
Stroški dela	1.358.418
Drugi stroški	1112
Prevrednotovalni poslovni odhodki	3344
Skupaj odhodki	1.838.805

Vir: lasten

Stroški materiala so v celotnem zavodu v letu 2016 znašali 38.360 EUR in so bili za 27 % nižji od doseženih v letu 2015. Delež glede na celotne odhodke znaša 2,1 %. Pri stroških storitev vidimo, da so v celotnem zavodu za leto 2016 znašali 437.571 EUR in so bili za 4 % nižji od doseženih v letu 2015, tako je delež glede na celotne odhodke znašal 23,8 % (AJPES, 2016).

Ko govorimo o stroških blaga, materiala in storitev so ti v letu 2016 skupaj znašali 475.931 EUR in so bili za 7 % nižji od doseženih v letu 2015, tako je delež v celotnih odhodkih znašal 25,9 %. Pri stroških dela je vidno, da so v letu 2016 znašali 1.358.418 EUR in so bili za 2 % višji od doseženih v letu 2015, tako je delež celotnih odhodkov stroška dela znašal 73,9 % (AJPES, 2016).

Drugi stroški so bili v letu 2016 obračunani 1112 EUR zaradi plačila kvote za zaposlovanje invalidov, prevrednotovalni poslovni odhodki pa so v letu 2016 znašali 3344 EUR in so nastali zaradi odpisa in usklajevanja terjatev in obveznosti preteklih let (AJPES, 2016).

Razvidno je, da je razlika med prihodki in odhodki v letu 2016 znašala 25.745 EUR (AJPES, 2016).

7.4 ANALIZA PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2017

Pri analizi prihodkov za leto 2017 je prikazano, kolikšni so bili doseženi prihodki za leto 2017 in ali so bili večji ali manjši od predhodnega leta. V tabeli prihodkov je prikazano, katere ustanove so financirale Center za socialno delo Šiška v temu letu in koliko so ti zneski znašali. Pri analizi odhodkov za leto 2017 je prikazana tabela, kateri stroški so nastali tekom leta 2017 in koliko so ti znašali. Primerjani so bili tudi s prejšnjim letom.

7.4.1 Analiza prihodkov

Celotni prihodki, doseženi v letu 2017, so znašali 1.945.771 EUR in so bili za 7,3 % večji od doseženih v letu 2016 in 3,1 % manjši od načrtovanih (AJPES, 2017). To prikazuje Tabela 8.

Neplačani prihodki znašajo 149.162 EUR. V celotnem prihodku predstavljajo 7,7 %, kar pomeni, da se plačila realizirajo v enomesečnem roku.

Prihodki od poslovanja predstavljajo 99,9 %, prihodki od financiranja 0 %, izredni prihodki 0,1 % in prevrednotovalni prihodki 0 % glede na celotne prihodke za leto 2017:

- prihodki od poslovanja so znašali 1.943.391 EUR, prejeli so jih iz pogodbe o financiranju in izstavitve računov za uporabo sob v materinskem domu,
- finančni prihodki so znašali 0 EUR, prejeli so jih iz prejetih obresti za občasno vezane depozite prostih sredstev,
- drugi prihodki so znašali 2368 EUR in vključujejo sredstva dobljena iz donacij iz programa Materinski dom Ljubljana ter programa Obdarovanja otrok,
- prevrednotovalni poslovni prihodki so znašali 12 EUR, vključujejo pa odpis obveznosti za eno zaračunano provizijo od UJP (AJPES, 2017).

Tabela 8: Prihodki za leto 2017

Prihodki za izvajanje javne službe po financerjih	Znesek v EUR
MDDSZ – CSD	1.707.658
Občina Ljubljana – Materinski dom Ljubljana	25.000
Občina Vodice – občinske socialne pomoči	1000
Občina Ljubljana – občinske socialne pomoči	26.013
Socialna zbornica – pripravnik ESS	4110
MDDSZ – DKD	6866
MDDSZ – Interventna služba	33.806
Javna dela – MOL + ZRZS	25.391
MDDSZ – Materinski dom Ljubljana	101.318
Uporabniki in drugo	14.309
Skupaj prihodki	1.945.771

Vir: AJPES (2017)

7.4.2 Analiza odhodkov

Celotni odhodki, doseženi v letu 2017, so znašali 1.871.979 EUR in so bili za 1,8 % večji od doseženih v letu 2016 in 3,8 % manjši od načrtovanih, kar prikazuje Tabela 9.

Tabela 9: Odhodki za leto 2017

Odhodki	Znesek v EUR
Stroški materiala	45.331
Stroški storitev	420.189
Skupaj odhodki (materiali in storitve)	465.520
Stroški dela	1.393.911
Drugi stroški	0
Finančni odhodki	0

Prevrednotovalni poslovni odhodki	12.548
Skupaj odhodki	1.871.979

Vir: lasten

Stroški materiala so v celotnem zavodu v letu 2017 znašali 45.331 EUR in so bili za 18 % višji od doseženih v letu 2016, tako je delež glede na celotne odhodke znašal 2,4 %. Pri stroških storitev vidimo, da so v celotnem zavodu za leto 2017 znašali 420.189 EUR in so bili za 4 % nižji od doseženih v letu 2016, tako je delež glede na celotne odhodke znašal 22,4 % (AJPES, 2017).

Ko govorimo o stroških blaga, materiala in storitev so ti v letu 2017 skupaj znašali 465.520 EUR in so bili za 2 % nižji od doseženih v letu 2016, tako je delež v celotnih odhodkih znašal 24,9 %. Pri stroških dela pa vidimo, da so v letu 2017 znašali 1.393.911 EUR in so bili za 2,6 % višji od doseženih v letu 2016, tako je delež celotnih odhodkov stroška dela znašal 74,5 % (AJPES, 2017).

Prevrednotovalni poslovni odhodki so v letu 2017 znašali 12.548 EUR in so nastali zaradi nepovrnjenih refundacij plač iz let 2014 in 2015 ter uskladitve z dobavitelji (AJPES, 2017).

Ko vse skupaj povzamemo, je razlika med prihodki in odhodki v letu 2017 znašala 73.792 EUR (AJPES, 2017).

7.5 PRIMERJAVA PRIHODKOV CDS LJUBLJANA ŠIŠKA V OBDOBJU 2014–2017

Primerjava prihodkov in odhodkov za obdobje od 2014-2017 je prikazana v Tabelah 10 - 13 ter grafikonih 1 in 2. Primerjava prihodkov kaže na podobnosti in razlike v obsegu virov sredstev v proučevanem obdobju, pri čemer deleži posameznih prihodkov povedo, kateri financierji prinašajo glavnino prihodkov. Iz primerjave je prav tako razvidno, kateri financierji oziroma koliko financierjev je prispevalo v skupne prihodke CSD Ljubljana Šiška po posameznih letih.

Tabela 10: Prihodki za izvajanje javne službe po financierjih v obdobju 2014–2017

Prihodki za izvajanje javne službe po financierjih	2014	2015	2016	2017
	Znesek v EUR			
MDDSZ – CSD	1.792.424	1.599.780	1.600.041	1.707.658
Občina Ljubljana – Materinski dom Ljubljana	25.000	25.000	25.000	25.000
Občina Vodice – občinske socialne pomoči	/	1000	1000	1000
Občina Ljubljana – občinske socialne pomoči	20.499	21.220	21.667	26.013
Skupnost CSD – Informator	29.629	14.010	/	/
Socialna zbornica – pripravnik ESS	23.820	/	12.419	4110
MDDSZ – DKD	28.534	16.959	9118	6866
MDDSZ – Interventna služba	33.474	30.433	31.832	33.806

MDDSZ + ZRZS – javna dela	13.167	/	/	/
Javna dela – MOL + ZRZS	/	8000	9841	25.391
Javna dela – MOL	328	/	/	/
MDDSZ – Materinski dom Ljubljana	82.377	82.293	85.085	101.318
Uporabniki in drugo	12.366	9223	17.057	14.309
Skupaj prihodki	2.062.618	1.807.918	1.813.060	1.945.771

Vir: lasten

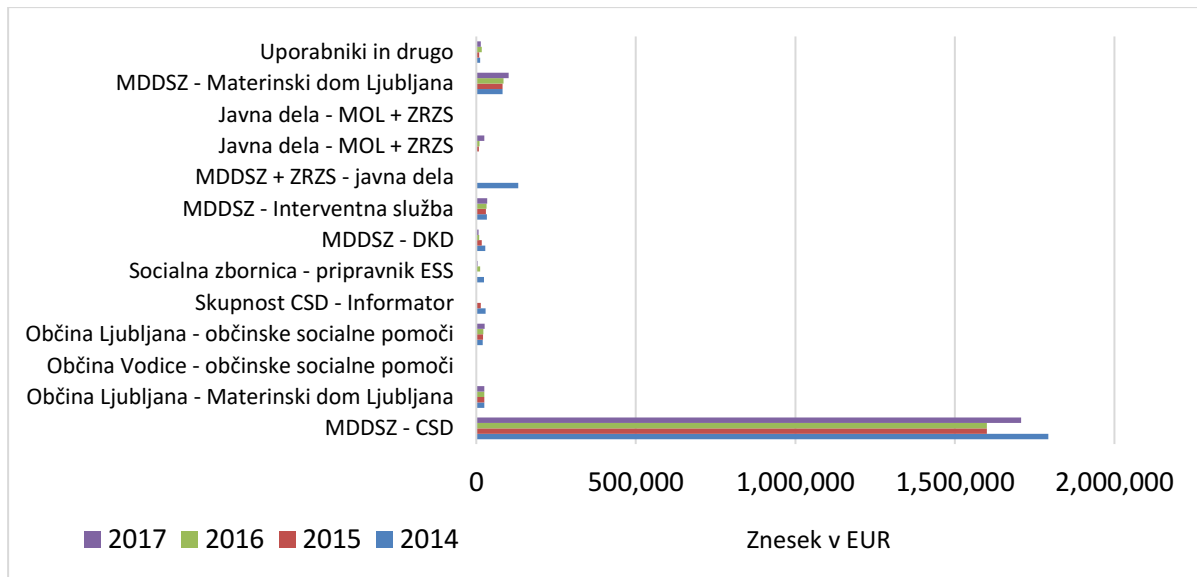
Tabela 11: Deleži prihodkov za izvajanje javne službe po financerjih v obdobju 2014–2017

Prihodki za izvajanje javne službe po financerjih	2014	2015	2016	2017
	Delež v %			
MDDSZ – CSD	86,9%	88,5%	88,3%	87,8%
Občina Ljubljana – Materinski dom Ljubljana	1,2%	1,4%	1,4%	1,3%
Občina Vodice – občinske socialne pomoči	/	0,1%	0,1%	0,1%
Občina Ljubljana – občinske socialne pomoči	0,9%	1,2%	1,2%	1,3%
Skupnost CSD – Informator	1,4%	0,8%	/	/
Socialna zbornica – pripravnik ESS	1,2%	/	0,7%	0,2%
MDDSZ – DKD	1,4%	0,9%	0,5%	0,4%
MDDSZ – Interventna služba	1,6%	1,7%	1,8%	1,7%
MDDSZ + ZRZS – javna dela	0,6%	/	/	/
Javna dela – MOL + ZRZS		0,4%	0,5%	1,3%
Javna dela – MOL	0,01%	/	/	/
MDDSZ – Materinski dom Ljubljana	4,0%	4,6%	4,7%	5,2%
Uporabniki in drugo	0,6%	0,5%	0,9%	0,7%
Skupaj prihodki	100%	100%	100%	100%

Vir: lasten

Iz Tabel 10 in 11 je razvidno, da je za CSD Ljubljana Šiška največji financer MDDSZ, ki skupaj prinaša kar dobrih 90% vseh prihodkov. Delež teh prihodkov se v proučevanem obdobju med leti bistveno ne spreminja. Delež prihodkov s strani MDDSZ – CSD se v proučevanih letih giblje med 87 % in 89 %; delež MDDSZ – DKD v letih upada, z 1,4 % v 2014 na 0,4 % v 2017; delež MDDSZ – interventna služba se giblje okoli 1,7 % vseh prihodkov; delež prihodkov s strani MDDSZ – Materinski dom Ljubljana v letih narašča, in sicer s 4 % v letu 2014 na 5,2 % v letu 2017. Prihodek MDDSZ + ZRS – javna dela pa je bil prisoten le v letu 2014 in sicer le 0,6 %. Največ financerjev je CSD Ljubljana Šiška imel v letu 2014, nato pa se je v preostalih proučevanih letih število financerjev nekoliko zmanjšalo.

Grafikon 1: Prihodki izvajanja javne službe po financirjih v obdobju 2014-2017

Vir: lasten

Iz grafikona 1 je razvidno, da je bilo leta 2014 največ prihodkov pri MDDSZ - CSD (stolpec, obarvan z modro barvo), in sicer 1.792.424 EUR, najmanj pa v letu 2015 (stolpec, obarvan z oranžno barvo) v višini zneska 1.599.780 EUR. Sicer ni videti, da bi zaporedoma v letih prihajalo do izrazitih upadanj ali porasta prihodkov, ker so večinoma vsi financirji vsa leta prispevali približno enake deleže za delovanje Centra za socialno delo.

7.6 PRIMERJAVA ODHODKOV CSD LJUBLJANA ŠIŠKA V OBDOBJU 2014–2017

Primerjava odhodkov kaže na podobnosti in razlike v obsegu stroškov in ostalih odhodkov v proučevanem obdobju, pri čemer deleži posameznih odhodkov povedo, čemu se namenja največ in najmanj odhodkov. Primerjava pokaže tudi spremembe v prisotnosti posameznih skupin odhodkov v proučevanih letih.

Tabela 12: Odhodki v obdobju 2014–2017

Odhodki	2014	2015	2016	2017
Znesek v EUR				
Stroški materiala	42.500	52.764	38.360	45.331
Stroški storitev	464.997	457.583	437.571	420.189
Skupaj odhodki (materiali in storitve)	502.497	510.347	475.931	465.520
Stroški dela	1.370.189	1.330.667	1.358.418	1.393.911
Drugi stroški	3318	4434	1112	/
Finančni odhodki	47	11	/	/

Prevrednotovalni poslovni odhodki	/	25.030	3344	12.548
Skupaj odhodki	1.881.051	1.870.489	1.838.805	1.871.979

Vir: lasten

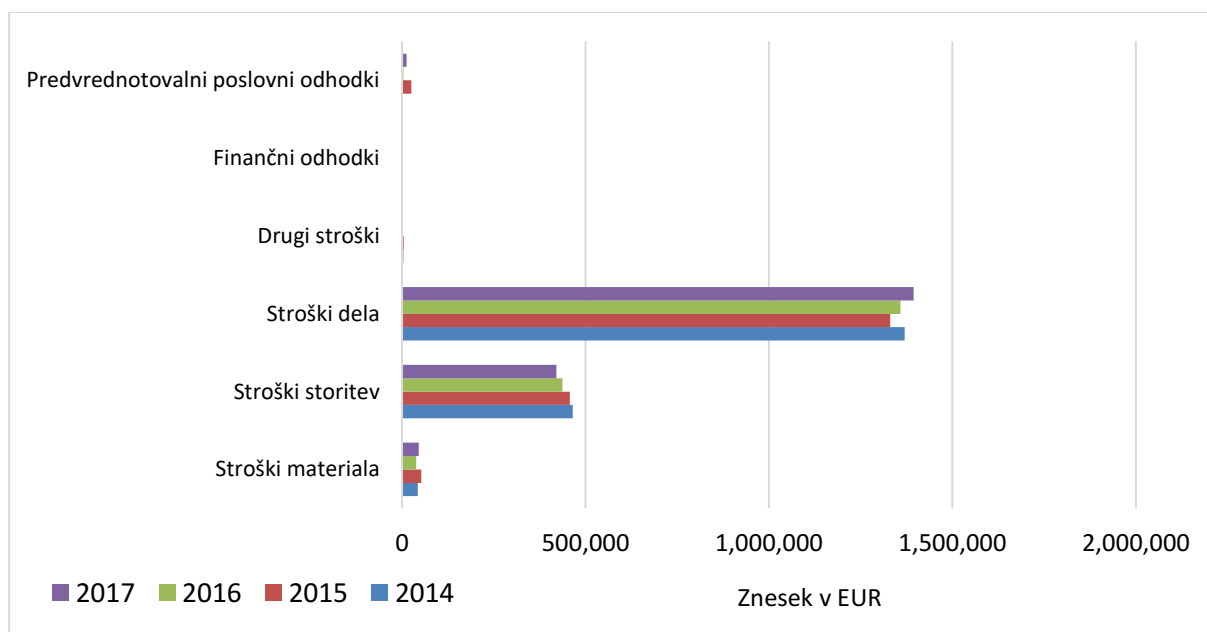
Tabela 13: Deleži odhodkov v obdobju 2014–2017 (v % celotnih odhodkov)

Odhodki	2014	2015	2016	2017
	Znesek v EUR			
Stroški materiala	2,3%	2,8%	2,1%	2,4%
Stroški storitev	24,7%	24,5%	23,8%	22,5%
Skupaj odhodki (materiali in storitve)	26,7%	27,3%	25,9%	24,9%
Stroški dela	72,8%	71,1%	73,9%	74,5%
Drugi stroški	0,2%	0,2%	0,1%	/
Finančni odhodki	0,0%	0,0%	/	/
Prevrednotovalni poslovni odhodki	/	1,3%	0,2%	0,7%
Skupaj odhodki	100%	100%	100%	100%

Vir: lasten

Odhodki prikazujejo dejstvo, da se največ sredstev nameni za stroške dela, in sicer v vseh proučevanih letih te stroški predstavljajo nekoliko čez 70 % vseh odhodkov. Razvidno je tudi, da v povprečju stroški dela v proučevanem obdobju naraščajo. Stroški materiala in storitev predstavljajo med 25 in 27 % vseh odhodkov. Njihov delež se v zadnjih letih zmanjšuje.

Grafikon 2: Odhodki v obdobju 2014-2017

Vir: lasten

Iz grafikona 2 je razvidno, da se gibanje odhodkov med proučevanimi leti ni toliko spreminjalo in ni bilo večjih razlik. Pri stroških materiala je bilo leta 2016 manj stroškov – zaradi manjšega naročila pisarniškega materiala, sprememb dobavitelja ali česa drugega. Pri stroških dela med leti ni opaziti večjih razlik, so si zneski dokaj podobni. Pod stroške dela spadajo plače, kar pomeni, da se število zaposlenih v teh letih ni spreminjalo. To pa se lahko zgodi tudi, če se zaposlenemu dvigne plačilni razred.

7.7 PRIMERJAVA IZIDA POSLOVANJA CSD LJUBLJANA ŠIŠKA V OBDOBJU 2014–2017

Poleg analize prihodkov in odhodkov je pri ugotavljanju učinkovitosti poslovanja potrebno preveriti tudi izid poslovanja, kar prikazuje Tabela 14.

Tabela 14: Izid poslovanja v obdobju 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
	Znesek v EUR			
Skupaj prihodki	2.062.618	1.807.918	1.813.060	1.945.771
Skupaj odhodki	1.881.051	1.870.489	1.838.805	1.871.979
Izid poslovanja	181.567	-62.571	-25.745	73.792

Vir: lasten

Center za socialno delo Ljubljana Šiška izkazuje pozitiven izid poslovanja v letih 2014 in 2017 ter negativen izid v letih 2015 in 2016. Do negativnega izida je v omenjenih letih prišlo zaradi zmanjšanja virov financiranja, medtem ko se odhodki v omenjenih letih niso povečali. Natančneje, po evidencah AJPEs-a (2015, 2016) so bili prihodki v letih 2015 in 2016 za kar 3 % nižji od načrtovanih; odhodki pa so bili v letu 2015 za skoraj 14 % nižji od načrtovanih in v letu 2016 za 1,6 % nižji od načrtovanih. Tudi v letu 2014 so bili odhodki nižji od načrtovanih, in sicer za skoraj 3 %, v letu 2017 pa nižji od načrtovanih za skoraj 4 % (AJPEs, 2014, 2017). Iz tega je mogoče sklepati, da je bilo poslovanje CSD Ljubljana Šiška v obdobju 2014-2017 učinkovito.

8 ZAKLJUČEK

V današnjem času je čedalje več socialnih problemov in prebivalstva, ki potrebuje denarno socialno pomoč. Čedalje več ljudi se zato obrne na Center za socialno delo, na katerem to pomoč pridobijo. Za takšno pomoč pa Center za socialno delo potrebuje sredstva, iz katerih lahko to pomoč financira.

V diplomskem delu so predstavljeni javni zavodi in njihovo financiranje, s poudarkom na centrih za socialno delo. Namen in cilj diplomskega dela sta dosežena, saj delo prikazuje delovanje in financiranje javnih zavodov, podrobneje CSD Ljubljana Šiška, kjer je z analizo prihodkov in odhodkov v obdobju od leta 2014 do 2017 prikazano poslovanje tega zavoda. Ugotovitve primerjalne analize prihodkov in odhodkov kažejo, da glavni vir financiranja CSD Ljubljana Šiška predstavljajo sredstva MDDSZ, največji odhodek pa predstavljajo stroški dela. Posamezni viri financiranja in posamezni odhodki se med proučevanimi leti bistveno ne spreminjajo; pri nekaterih postavkah prihaja le do manjših povečanj ali zmanjšanj med leti. Rezultati analize kažejo tudi na učinkovito poslovanje CSD Ljubljana Šiška v obdobju 2014-2017, saj so v vseh proučevanih letih uspeli imeti odhodke nižje od načrtovanih.

Na podlagi ugotovljenega lahko preverimo tudi zastavljeni hipotezi. Hipotezo 1 smo ovrgli, hipotezo 2 pa potrdili.

H1: Edini vir financiranja Centra za socialno delo Ljubljana Šiška predstavljajo proračunska sredstva države. To hipotezo smo ovrgli, saj se CSD Ljubljana Šiška financira tudi iz drugih virov, in sicer: občinski proračun, skupnosti, donatorji in drugi viri.

H2: Največji delež sredstev CSD Ljubljana Šiška se nameni za stroške dela. To hipotezo smo potrdili, saj je bilo ugotovljeno, da se največ denarja porabi za stroške dela; v tem primeru največji delež stroškov predstavljajo plače.

Glede na pomembno vlogo, ki jo ima CSD Ljubljana Šiška in prav tako tudi ostali CSD-ji po Sloveniji, je ključnega pomena, da ima omenjeni zavod zadosten obseg virov sredstev, s katerimi opravlja svoje naloge. Glede učinkovitosti poslovanja lahko zavod veliko naredi sam in podobno kot je v proučevanem obdobju uspel znižati odhodke pod načrtovane, je potrebno stremeti tudi v prihodnje.

LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

- Bevk, M. (2017). *Zagotavljanje in izvajanje lokalnih gospodarskih javnih služb na področju ravnanja z odpadki v izbranih občinah* (diplomsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.
- Bohinc, R. (2005). *Osebe javnega prava*. Ljubljana: GV Založba.
- Bohinc, R. (2005). *Osebe javnega prava: javni zavodi, javna podjetja, javne agencije, javni skladi*. Ljubljana: GV založba.
- Burca, G. & Witte, B. (2005). *Social rights in Europe*. New York: Oxford University Press Inc.
- Čebulj, J. & Strmecki, M. (2005). *Upravno pravo*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
- Euzéby, C. (2012). Social protection to achieve sustainable inclusion: A European imperative in the current economic crisis. *International Social Security Review*, 65(4), 69-88.
- Ferk, B. (2014). *Pogodba o javno-zasebnem partnerstvu*. Turjak: Inštitut za javno-zasebno partnerstvo, zavod.
- Glavač, P. (2012). *Merjenje različnih stališč o kakovosti komunalnih storitev med uporabniki in izvajalci* (magistrsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.
- Ivanjko, Š. (2001). Tržna in netržna dejavnost javnega zavoda. V B. Neven (ur.), *Novosti v državnem revidiranju in izvajanju zakona o javnih financah* (str. 127–140). Ljubljana: Zveza ekonomistov Slovenije.
- Kamnar, H. (1999). *Javni zavodi med državo in trgovino*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- Mlakar, N. (2011). *Javne službe in privatizacija* (diplomsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.
- Pečarič, M. & Bugarič, B. (2011). *Javne službe*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
- Pevcin, P. (2011). *Ekonomika javnih podjetij in zavodov*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
- Rakar, T. & Filipovič Hrast, M. (2018). The future of the Slovenian welfare state: A view from deliberative forums. *Revija za Socijalno Politiko*, 25(2), 157-173.
- Sbrizaj, M. (2009). *Računovodstvo stroškov javnega zavoda-primer dijaški dom Vič* (diplomsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.
- Skupnost centrov za socialno delo. (2012). *50 let centrov za socialno delo in 15 let skupnosti CSD Slovenije*. Ljubljana: Skupnost CSD Slovenije.

Virant, G. (1998). *Pravna ureditev javne uprave*. Ljubljana: Visoka upravna šola.

Virant, G. (2009). *Javna uprava*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.

VIRI

AJPES. (2018). *Poslovna poročila*. Pridobljeno s <https://www.ajpes.si/jolp/podjetje.asp?maticna=5050235000>

CSD. (2019). *Center za socialno delo Ljubljana-Šiška*. Pridobljeno s <https://www.csd-slovenije.si/csd-ljubljana/enota-ljubljana-siska/>

Kresal, B. (2012). *Social Protection Systems in Europe: Slovenia*. Pridobljeno s <http://www.europaong.org/wp-content/uploads./2015/09/EUROPA-CEPSE-SLOVENIA.pdf>

MDDSZ. (2019). *Denarna socialna pomoč*. Pridobljeno s http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/denarna_socialna_pomoc/

Pirnat, T. (2015). *Zaradi zbirokratnosti centrov za socialno delo revni ostajajo revni*. Pridobljeno s <https://podcrto.si/zaradi-zbirokratiziranosti-centrov-za-socialno-delo-revni-ostajajo-revni/>

SCSD. (2012). *Centri za socialno delo, Center za socialno delo Ljubljana-Šiška*. Pridobljeno s <https://www.scsd.si/centri-za-socialno-delo/seznam-csd/csd-lj-siska/>

Sklep o ustanovitvi Centra za socialno delo Ljubljana. Uradni list RS, št. 30/18.

SURS. (2015). *Statistični pregled Slovenije 2015*. Pridobljeno s https://www.stat.si/StatWeb/File/DocSysFile/8732/statopis_2015.pdf

Uredba o določitvi centrov za socialno delo, njihovega sedeža in teritorialne pristojnosti ter določitvi enot centrov za socialno delo in njihovega območja delovanja, Uradni list RS, št. 76/17.

Zakon o socialnem varstvu (ZSV). Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A in 28/19.

Zakon o zavodih (ZZ). Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZIZP.